

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

LĒMUMS

Rīgā

2013. gada 7. oktobrī

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Gunārs Kūtris, tiesneši Kaspars Balodis, Aija Branta, Kristīne Krūma, Uldis Ķinis un Sanita Osipova,

izskatot lietas Nr. 2012-25-01 „Par 2007. gada 1. novembra Maksātnespējas likuma 138. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. un 105. pantam” materiālus un pieņemot lēmumu par šīs lietas izbeigšanu,

konstatēja:

1. Satversmes tiesa 2013. gada 10. septembrī tiesas sēdē izskatīja lietu Nr. 2012-25-01 „Par 2007. gada 1. novembra Maksātnespējas likuma 138. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. un 105. pantam” pēc akciju sabiedrības „Danske Bank” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) konstitucionālās sūdzības. 2013. gada 7. oktobrī tika pieņemts lēmums tiesvedību lietā izbeigt.

Satversmes tiesa atzina, ka Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības aizskārusi nevis apstrīdētā norma *per se*, bet gan tās interpretācija un piemērošana konkrētā maksātnespējas procesā. Šādu viedokli izteikusi arī Saeima savā atbildes rakstā, kā arī vairākas pieaicinātās personas, norādot, ka šajā lietā vērtējama nevis apstrīdētā norma, bet gan maksātnespējas procesa administratora (turpmāk – administrators) rīcība.

2. Pieteikuma iesniedzēja laikā no 2000. gada līdz 2003. gadam Jānim Līdumam un Roualdam Zeserim piešķīra aizdevumus, kas vēlāk pārjaunoti par aizdevumiem SIA „Ceturta planēta” un SIA „Troja Imobilien”, kuru īpašnieki bija minētās fiziskās personas. Periodā no 2008. gada līdz 2009. gadam aizdevumu termiņi tika pagarināti un aizdevumi restrukturizēti, konsolidējot 13 atsevišķus aizdevumus divos korporatīvos un divos privātos aizdevumos. Aizdevumi bija nodrošināti ar komercķīlu un vairākām hipotēkām. 2010. gadā tika uzsākti abu SIA maksātnespējas

procesī. Pieteikuma iesniedzēja vērsās Satversmes tiesā saistībā ar SIA „Ceturta planēta” (turpmāk – SIA) maksātnespējas procesu.

Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša Raimonda Bula 2010. gada 12. janvāra lēmumu tika paredzēts īstenot SIA tiesiskās aizsardzības procesu ārpustiesas tiesiskās aizsardzības gadījumā, apstiprināt tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu, noteikt divu gadu termiņu šā procesa īstenošanai un par administratoru iecelt Daini Bergmani.

Savukārt jau 2010. gada 8. februārī, proti, nepilnu mēnesi pēc ārpustiesas tiesiskās aizsardzības procesa uzsākšanas, D. Bergmanis vērsās tiesā ar pieteikumu par SIA maksātnespējas procesa pasludināšanu. Šis pieteikums ar R. Bula 2010. gada 23. februāra lēmumu tika apmierināts.

Pieteikuma iesniedzēja 2010. gada 2. martā iesniedza D. Bergmanim pieteikumu par kreditora prasījumu 2 874 158,21 lata apmērā, lūdzot to atzīt par SIA nodrošināto kreditoru, kā arī nošķirt SIA piederošos nekustamos īpašumus, kas iekļāti par labu Pieteikuma iesniedzējai, un kustamo mantu no kopējās SIA mantas, uz kuru vēršami kreditoru prasījumi. Lūgums tika pamatots ar zemesgrāmatā reģistrēto hipotēku uz visiem SIA piederošajiem nekustamiem īpašumiem un Pieteikuma iesniedzējas reģistrēto komercķīlu.

D. Bergmanis ar 2010. gada 29. marta lēmumu noraidīja Pieteikuma iesniedzējas, respektīvi, kreditora prasījumus, savu lēmumu pamatojot ar to, ka nav konstatēts, ka aizdevumi SIA izsniegti saskaņā ar līgumiem, uz kuru pamata Pieteikuma iesniedzēja lūgusi atzīt to par nodrošināto kreditoru. Pieteikuma iesniedzēja šo lēmumu pārsūdzēja tiesā. R. Bula ar 2010. gada 12. maija lēmumu noraidīja sūdzību par administratora lēmumu un nekonstatēja strīdu par tiesībām.

Pieteikuma iesniedzēja, uzskatot, ka tās tiesības un likumiskās intereses ir aizskartas, vērsās Rīgas apgabaltiesā ar pieteikumu par tās atzīšanu par nodrošināto kreditoru.

Rīgas apgabaltiesa ar 2011. gada 1. jūnija spriedumu lietā Nr. C04328410 pieteikumu apmierināja. Turklāt spriedumā vērtēti tie paši dokumenti, kurus vērtējis arī D. Bergmanis, noraidot Pieteikuma iesniedzējas lūgumu atzīt to par nodrošināto kreditoru.

D. Bergmanis Rīgas apgabaltiesas spriedumu pārsūdzēja. Turklāt viņš organizēja par labu Pieteikuma iesniedzējai iekļāto SIA īpašumu izsoles un sasauca noslēguma kreditoru sapulci, kaut gan vēl bija iespējamās izmaiņas kreditoru kopumā, jo tajā pašā laikā apelācijas instances tiesā turpinājās tiesvedība par strīdu par tiesībām.

Savukārt R. Buls apstiprināja izsoļu rezultātus un vēlāk pieņēma lēmumu izbeigt maksātnespējas procesa lietu, neraugoties uz to, ka bija pieejams auditorkompānijas SIA „Ernst&Young Baltic” 2010. gada 6. jūlija ziņojums un tā pielikums par vairāku kredīta izsniegšanas procesa aspektu pārbaudi. Šajos dokumentos bija secināts, ka nav nesakritību starp līgumu lietvedības numuriem, kredīta tiptiem, summām, valūtu, procentu likmēm un kredīta ņēmēja identifikācijas numuru, proti, nav nekādu citu līgumu kā vien tie, kurus savu prasījumu pamatošanai iesniedza Pieteikuma iesniedzēja, pārsūdzot administratora lēmumu un lūdzot, lai tā tiktu atzīta par nodrošināto kreditoru.

No zemesgrāmatu nodaļu izdrukām redzams, ka visus SIA īpašumus, kas bija iekļāti par labu Pieteikuma iesniedzējai, izsolēs iegādājusies SIA „CH Rent”. Īpašuma tiesību pāreja notikusi, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2011. gada 12. oktobra lēmumiem. Savukārt no „Lursoft” datu bāzē pieejamās informācijas izriet, ka SIA „CH Rent” reģistrēta 2011. gada 4. augustā, bet likvidēta – 2012. gada 20. decembrī. Vairāki agrākie SIA īpašumi šobrīd atrodas SIA „Phoenix International” īpašumā. Turklāt dažos zemesgrāmatu nodaļījumos atrodams ieraksts, ka ir noteikts aizliegums bez Jāņa Līduma un Roualda Zesera, proti, sākotnējo Pieteikuma iesniedzējas kredītņēmēju rakstiskas piekrišanas šos īpašumus atsavināt, dāvināt, iekļāt, izīrēt, mainīt, iznomāt un apgrūtināt ar lietu tiesībām.

Tādējādi Satversmes tiesai, iepazīstoties ar lietā esošajiem dokumentiem un tos izvērtējot, rodas šaubas gan par D. Bergmaņa, gan arī R. Buļa rīcības tiesiskumu konkrētajā maksātnespējas procesā.

Pamatojoties uz minēto un Satversmes tiesas likuma 26. panta pirmo daļu, Satversmes tiesa vienlaikus ar lēmuma par lietas izbeigšanu lietā Nr. 2012-25-01 pieņemšanu

n o l ē m a :

- 1) lūgt Latvijas Republikas ģenerālprokuru kriminālprocesuālā kārtībā pārbaudīt faktus, kas saistīti ar konkrēto maksātnespējas procesu;
- 2) nosūtīt Latvijas Republikas ģenerālprokuroram šā lēmuma un lēmuma par lietas izbeigšanu lietā Nr. 2012-25-01 kopijas.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

G. Kūtris